

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 lutego 2024 r.

Pozycja 13

POSTANOWIENIE

z dnia 29 listopada 2023 r.

Sygn. akt Ts 58/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.W. o zbadanie zgodności:

art. 38 ust. 1 w związku z art. 39 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, ze zm.) „w zakresie, w jakim umożliwia orzeczenie Sądu opiekuńczego o przyjęciu do domu pomocy społecznej osoby bez jej zgody”, z art. 30, art. 47 w związku z art. 31 ust. 1, 2 i 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 marca 2023 r. (data nadania) M.W. (dalej: skarżąca) – reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu – wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w C. III Wydział Rodzinny i Nieletnich postanowieniem z 10 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]) orzekł o potrzebie umieszczenia skarżącej w domu pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W związku z powyższym skarżąca wniosła apelację, którą Sąd Okręgowy w K. XI Wydział Cywilny Rodzinny Sekcja ds. Odwoławczych postanowieniem z 23 września 2022 r. (sygn. akt [...]) oddalił. Orzeczenie to, doręczone pełnomocnikowi skarżącej 4 października 2022 r., wskazane zostało jako ostateczne rozstrzygnięcie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

W piśmie z 29 listopada 2022 r. (data nadania) skarżąca wystąpiła do Sądu Rejonowego w C. z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej od powyższego rozstrzygnięcia.

Postanowieniem z 24 stycznia 2023 r. Sąd Rejonowy w C. III Wydział Rodzinny i Nieletnich (sygn. akt [...]) przychylił się do wniosku skarżącej. W piśmie z 27 stycznia 2023 r. (sygn. akt [...]) Okręgowa Rada Adwokacka w K. jako pełnomocnika z urzędu wyznaczyła adwokat D.H. Pismo o wyznaczeniu doręczono pełnomocnikowi 10 lutego 2023 r.

2. Zarządzeniem Prezesa TK z 18 maja 2023 r. (doręczonym 31 maja 2023 r.) skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) wskazanie adresu skarżącej; 2) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć (wraz z uzasadnieniami) potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, w szczególności postanowień: a) Sądu Rejonowego w C. z 10 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]), b) Sądu Okręgowego w K. z 23 września 2022 r. (sygn. akt [...]); 3) udokumentowanie umocowania adwokat D.H. do reprezentowania skarżącej przed Trybunałem Konstytucyjnym przez doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem: a) wniosku skarżącej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej wraz z potwierdzeniem daty jego złożenia, b) orzeczenia sądu o wyznaczeniu pełnomocnika dla skarżącej, c) rozstrzygnięcia właściwej Okręgowej Rady Adwokackiej o ustanowieniu jej pełnomocnikiem dla skarżącej; 4) udokumentowanie daty doręczenia (doręczenie np. poświadczonej za zgodność z oryginałem koperty, w której doręczone zostało to orzeczenie wraz z monitoringiem przesyłki Poczty Polskiej lub poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zwrotnego potwierdzenia odbioru tej przesyłki lub elektronicznego potwierdzenia odbioru): a) skarżącej orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne, b) adwokat D.H. rozstrzygnięcia właściwej Okręgowej Rady Adwokackiej o wyznaczeniu jej pełnomocnikiem dla skarżącej. W piśmie z 7 czerwca 2023 r. (data nadania) skarżąca usunęła powyższe braki.

3. Zdaniem skarżącej „pozbawienie wolności człowieka poprzez orzeczenie o przymusowym umieszczeniu go w domu pomocy społecznej bez jego zgody, narusza prawo do wolności tego człowieka, bowiem wiąże się z ingerencją w sferę jego osobistych i zagwarantowanych Konstytucyjnie praw” (s. 4-5 skargi).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ:

a) została sporządzona przez pełnomocnika, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem (art. 44 ust. 1 u.o.t.p.TK),

b) skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, gdyż od orzeczenia Sądu Rejonowego w C. z 10 czerwca 2022 r. (sygn. akt [...]) wniosła apelację, którą Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 23 września 2022 r. (sygn. akt [...]) oddalił. Orzeczenie to zostało wskazane jako ostateczne i nie przysługuje od niego żaden zwyczajny środek zaskarżenia,

c) dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK,

d) określony został przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK),

e) wskazano, które konstytucyjne wolności i prawa oraz w jaki sposób – zdaniem skarżącej – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK); skarżąca przedstawiła także uzasadnienie sformułowanych w skardze zarzutów (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

3. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, natomiast sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W związku z powyższym należało postanowić jak w sentencji.